Medi ambient | Aguaita.cat | Actualitzat el 16/04/2021 a les 10:08

El judici contra els directius del projecte Castor començarà el 18 d'octubre a l'Audiència de Castelló

Recaredo del Potro i José Luis Martínez Dalmau s'enfronten a penes de presó de sis a set anys per delicte ambiental

La plataforma marina del projecte Castor, amb la costa del Montsià al fons. | Jordi Marsal /ACN

El judici pels terratrèmols ocasionats per la injecció de gas al magatzem de gas submarí Castor començarà el pròxim 18 d'octubre a l'Audiència Provincial de Castelló. A la banqueta dels acusats hi seuran els dos principals responsables de l'exconcessionària del projecte, Recaredo del Potro i José Luis Martínez Dalmau, així com la mateixa societat Escal UGS, controlada per ACS i en concurs de creditors des de setembre de 2019. Fiscalia demana per a cadascun dels directius sis anys de presó per un delicte contra el medi ambient, petició que l'acusació popular de l'Associació Arca Ibérica eleva a set anys. L'Audiència de Castelló preveu que la vista oral s'allargui unes dotze sessions diàries entre finals d'octubre i principis de novembre.

Després de sis anys d'instrucció per part del jutjat número 4 de Vinaròs, el judici se centrarà a determinar les responsabilitats penals de del Potro, Martínez Dalmau i l'empresa com a acusats d'haver causat una "situació de perill catastròfic", amb més d'un miler de sismes registrats des de principis de setembre de 2013. Així, i segons va constatar el mateix instructor, malgrat que ja coneixien i havien estat advertits prèviament del risc sísmic existent que podia suposar l'activitat a la zona, els directius d'Escal UGS van decidir injectar gas. Ho van fer, fins i tot, arribant pràcticament a triplicar el cabal previ quan ja coneixien que s'estaven produint terratrèmols i havien estat alertats en este sentit.

D'acord amb les declaracions prèvies de treballadors de l'exconcessionària, els directius van optar finalment per accelerar el procés amb un pla d'injeccions molt més ràpid, descartant un ritme més pausat i progressiu. Així, a principis de setembre de 2013 van decidir materialitzar la prova d'injecció que els requeria el govern espanyol per atorgar la llicència definitiva. Això els va portar a incrementar considerablement el volum de gas injectat d'un dia per l'altre, en contra del que recomanen les bones pràctiques de la indústria.

Els acusats argumenten, en el seu escrit de defensa, que la sismicitat ocorreguda a partir de l'increment de les injeccions de gas al projecte Castor tenia un "origen fonamentalment natural". "Com a molt, s'haurien avançat en el temps com a conseqüència de les injeccions", insisteixen, amb l'argument que l'energia introduïda al subsòl era molt poca en relació amb les conseqüències i que només la coincidència en el temps era l'única base per vincular terratrèmols amb injeccions. Una tesi que nombrosos estudis acadèmics i tècnics han refutat.

La vista oral se celebrarà a la Ciutat de la Justícia de Castelló i està previst que hi declarin desenes de testimonis. A banda de les penes de presó per delicte ambiental, l'acusació popular demana tres anys i mig de multa a raó de 350 euros diaris per a Escal UGS -383.250 euros-. Fiscalia, per la seva banda limita la petició de multa a 26 mesos a raó de 20 euros -15.6000 euros- i inhabilitació per activitats relacionades amb el subsòl i el sistema gasista de tres anys i mig. Per a la societat mercantil, el Ministeri Públic demana també de tres anys i mig de multa però, en este cas, de 150 euros diaris -28.395 euros-. També fa també responsable civil a l'asseguradora Zurich i reclama que s'indemnitzi deu particulars pels danys que van patir arran dels terratrèmols i que es valori les afectacions que van acreditar més d'una vintena d'afectats de les Terres de l'Ebre, el Baix Maestrat o de la mateixa ciutat de Tarragona.

Inicialment, les diligències van arribar a comptar amb una vintena d'investigats per delicte ambiental així com també prevaricació ambiental, entre els quals alts càrrecs del govern del PSOE, funcionaris, responsables de l'Institut Geològic i Miner (IGME) així com el consell administració en ple de l'exconcessionària. Tots van anar poc a poc caient de la investigació a excepció dels dos caps visibles i la mateixa societat Escal UGS.

Finalment, han quedat fora del judici els greus defectes en el disseny del projecte, fins i tot reconeguts per la mateixa administració estatal. Diversos experts apunten, en este sentit, que el marge de pressions per injectar gas a l'antic jaciment petrolífer era inexistent o ínfim, en el millor dels casos: això explicaria que la injecció de només 115 milions de metres cúbics de gas dels 1.900 previstos en total, es desencadenés una onada amb més d'un miler de sismes.

L'Audiència de Castelló tampoc abordarà l'escàndol pel desaforat cost final de les instal·lacions i la indemnització de 1.350 milions d'euros pagada la societat controlada per Florentino Pérez un cop va fer efectiva la renúncia al projecte. Una xifra multimilionària que el govern espanyol del PP va intentar carregar sobre les factures dels consumidors abans que els tribunals anul·lessin el mecanisme de pagament i que l'actual executiu del PSOE ha assumit acabar pagant de les arques estatals amb l'emissió de deute públic.